

disse områder. Derfor kan jeg i det store og hele tilslutte mig det, som skatteministeren sagde om forslaget, og vi indstiller det til forkastelse.

Formanden:

Hr. Kristen Touborg som ordfører for forslagsstillerne.

Kristen Touborg (SF):

Som det fremgår af forslaget, ønsker SF for det første, at man effektivt bremser den voldsomme stigning i restancer til det offentlige, som vi har set gennem de seneste 10-12 år.

Det har så været en gennemgående tone i debatten her i dag, at de fleste er enige i, at vi skal have en effektiv bremse på det. Restancerne er jo steget fra 1985, da var de 15 mia. kr., til 50 mia. kr. i 1996, og det har vel også været tonen i debatten, at man ikke er nået langt nok, men man synes samtidig generelt set, at vi er så langt på vej – rigtig godt på vej – hen imod at få den effektivitet ind i kontrollen.

For det andet foreslår vi en genoptagelse af det udvalgsarbejde, som den tidligere skatteminister i 1991 igangsatte vedrørende konkursrytteri. Arbejdet blev jo ikke afsluttet, som vi også har hørt her, specielt fra skatteministeren, der gav en god og grundig redegørelse. Det sagde hr. Ole Donner også, og det er nok det eneste, jeg var enig med hr. Ole Donner i. Men jeg er enig med ham i, at den redegørelse, som skatteministeren fremkom med, også viser noget om, at det er et stort problem, som der er god grund til at have for øje og være meget opmærksom på. Ikke mindst det vil give grundlag for en interessant udvalgsbehandling, kunne jeg forestille mig.

Hvis jeg skal sige en lille smule mere om de indlæg, der har været, vil jeg godt begynde med det mest positive. Hr. Bent Hindrup Andersen fra Enhedslisten er positiv over for forslaget, jeg må jo nok sige som den eneste, der helt vil gå ind i det, som det foreligger. Men ellers er såvel skatteministeren som hr. Jens Peter Vernersen jo i grunden ret positive, i rimelig udstrækning positive, i deres holdning over for problemstillingen. Der er bare det ved det, at såvel skatteministeren som hr. Jens Peter Vernersen kommer til en anden konklusion på deres overvejelser, end vi er kommet til, og det må vi jo så diskutere i forbindelse med udvalgsarbejdet og se, hvad vi kan få ud af det.

Såvel hr. Erling Oxdam som fru Gitte Seeberg og fru Elisabeth Arnold giver udtryk for, at der

skal være effektivitet i arbejdet, at restancerne skal nedbringes. Men alle tre ordførere mener så, at det sker i tilstrækkeligt omfang.

Jeg vil gerne takke for debatten her i dag og så bebude, at jeg forventer, at vi får et rimelig interessant udvalgsarbejde.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 73:

Forslag til folketingsbeslutning om vurdering af små landbrugsejendomme efter bondegårdsreglen.

Af Kim Behnke (FP) m.fl.
(Fremsat 19/11 97).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Skatteministeren (Carsten Koch):

Fremskridtspartiet har stillet forslag om, at regeringen pålægges at fremsætte et lovforslag, som sikrer, at små landbrugsejendomme, hvor på der er landbrugspligt og bopælspligt, vurderes efter den såkaldte bondegårdsregel. Det drejer sig om, at en række mindre landbrugsejendomme i forbindelse med 20. alm. vurdering er overflyttet fra landbrugsvurdering til parcelhusvurdering, selv om der fortsat er landbrugs- og bopælspligt samt landbrugsdrift på ejendommen.

Forslagsstillerne finder, at vurderingen af de mindre landbrugsejendomme er urimelig og ofte meget tilfældig. De finder derfor, at alle ejendomme, der er omfattet af landbrugslovens landbrugspligt, bør vurderes som landbrugs-

ejendomme, da den positive udvikling i landdistrikterne skal fastholdes.

Det er korrekt, at der er forskellig praksis for, hvad der anses for landbrugsejendom i vurderingslovens forstand og i landbrugslovens forstand. Baggrunden for denne forskel ligger i, at det er forskellige hensyn, der er de bærende elementer på de to lovområder. Landbrugsloven regulerer muligheden for at drive landbrugsvirksomhed, mens vurderingsloven ser på den faktiske brug af den pågældende ejendom.

Det springende punkt i den forbindelse er, om de lempelige krav til, hvad der er landbrug efter landbrugsloven, også skal gælde i forhold til, hvad der er landbrug efter vurderingsloven.

Jeg kan godt forstå, at ejere af mindre landbrug har en interesse i også efter vurderingsloven at blive anset for at være landbrugere. En kategorisering som landbrugere indebærer således for disse en række ikke ubetydelige skattemæssige fordele. For det første indebærer det, at stuehuset som driftsbolig får et nedslag i bygningsværdien. Dernæst indebærer det, at grundværdien, der henføres til stuehuset, og af hvilken der betales ejendomsskat, er helt ubetydelig, sædvanligvis 2.000-3.000 kr. Derudover bliver jordtillægget ansat efter de regler, der gælder for landbrugsjord, det vil sige efter meget lave hektarværdier. Desuden er der fradraget for ejendomsskatter, og forskellen mellem værdien som landbrugsjord og handelsværdien, det, der hedder tillægsparcelværdien, indgår kun i den samlede ejendomsværdi og beskattes således ikke, efter at formueskatten er afviklet.

Spørgsmålet er så, om det er rimeligt at behandle de mindre landbrug efter disse regler. Ved ændring af landbrugsloven i 1993 forbedredes mulighederne for at ophæve landbrugspligten på arealer til etablering af eller supplerende af mindre beboelsesejendomme. Samtidig forbedredes muligheden for at oprette mindre landbrugsejendomme til fritidsformål. Med disse ændringer ønskede regeringen at forbedre vilkårene for livet på landet.

Kravene til, hvad der er en landbrugsejendom, blev således klart lempet. Men reglerne i vurderingsloven blev dengang ikke tilsvarende ændret. Hvorvidt en ejendom anses for parcelhus eller landbrug, er et konkret skøn, der afgøres af vurderingsmyndighederne. Det forhold, at ejendommen er købt som landbrugsejendom, har ikke afgørende betydning.

Afgrænsningen mellem landbrugsejendom og parcelhus har ved de seneste almindelige vurderinger givet anledning til en række klagesager. Ved 19. alm. vurdering oplevede vi således en vis forskel i praksis mellem forskellige vurderingskredse. I disse tilfælde gik Told- og Skattestyrelsen som tilsynsmyndighed ind og sikrede en ensartet praksis på området. Told- og Skattestyrelsen har gjort noget tilsvarende i forbindelse med 20. alm. vurdering.

Det notat fra Told- og Skattestyrelsen af 7. august 1997, der nævnes i bemærkningerne, er en redegørelse for regionernes tilsynsvirksomhed på området. For mig at se dokumenterer styrelsens redegørelse, at tilsynsmyndighedernes arbejde sikrer, at der ikke sker nogen særlig forskelsbehandling.

Hvis vurderingsmyndighederne undlod at foretage de nævnte skøn over, om den pågældende ejendom fortsat efter vurderingsloven skal anses for at være landbrugsejendom, ville vurderingsmyndighederne også kunne kritiseres for, at parcelhuse på landet fik en gunstigere behandling end parcelhuse andre steder.

Efter vurderingsloven afgør vurderingsrådet som nævnt ved en vurdering, om en given ejendom er helt eller delvis landbrugsmæssigt benyttet, eller hvilken benyttelse ejendommen ellers skal henføres til. Denne afgørelse danner grundlag for, om ejendommens grundværdi skal ansættes efter vurderingslovens bondegårdsregel, og om der skal foretages stuehusfordeling. Denne regel kan give anledning til, at vurderingsrådet ændrer på såvel ejendommens status som på landbrugsejendomsfordelingen.

Landsskatteretten har i forbindelse med klagebehandlingen efter 18. og 19. alm. vurdering afsagt en række kendelser, hvor klagepåstanden har været, at ejendommen ønskedes vurderet som landbrug.

Jeg kan da nævne tre kriterier, som har haft en væsentlig vægt ved Landsskatterettens afgørelse om, hvorvidt benyttelsen er til landbrug eller til beboelse.

Det første kriterium er størrelsen af ejendommens arealtilliggende. Formodningen om, at en ejendom er en beboelsesejendom, vil være større for ejendomme med et beskedent arealtilliggende. Det er ikke ubetinget afgørende, om arealtilliggendet er over eller under de berømte 5 ha.

Det andet kriterium er boligens karakter og værdimæssige dominans i forhold til den samlede ejendom. Mange mindre landbrugsejen-

domme erhverves primært til beboelsesformål. Efter erhvervelsen sker der ofte om- eller tilbygning i et sådant omfang, at ejendommen skifter karakter fra at være landbrugsejendom til beboelsesejendom eller sommerhus.

Det tredje kriterium er omfanget af den landbrugsmæssige udnyttelse af arealtilliggende og eventuelle driftsbygninger. For ejendomme med et beskedent arealtilliggende tilsiger en intensiv udnyttelse af areal og driftsbygninger, at der er tale om en landbrugsejendom. Derimod vil f.eks. bortforpagtning, tilplantning med juletræer eller udlægning til græsning for kreaturer eller får betragtes som så underordnet landbrugsmæssig anvendelse, at der ofte vil være tale om en beboelsesejendom.

Spørgsmålet har som nævnt i bemærkningerne til beslutningsforslaget også været genstand for en domstolsprøvelse ved Østre Landsret i 1994. Landsretten kunne i den sag tiltræde, at ejendommens benyttelse blev fastlagt til beboelse.

Sammenfattende kan jeg oplyse, at hvis den landbrugsmæssige benyttelse af ejendommen efter en konkret afvejning af disse kriterier er helt underordnet i forhold til beboelseselementet, anses ejendommen for at være en beboelsesejendom.

Der er således ikke, som bemærkningerne til beslutningsforslaget kunne tyde på, tale om nogen ny praksis på området. Jeg skal i øvrigt fremhæve, at det er hensigten med den særlige bondegårdsregel i vurderingsloven at sikre en ensartet vurdering af landbrugsejendomme. Bondegårdsreglen er således karakteriseret ved, at ansættelsen af grundværdien især tager sit udgangspunkt i ejendommens landbrugsmæssige kvaliteter, det vil sige i jordens beskaffenhed og beliggenhed.

Det vil således ikke være rimeligt eller hensigtsmæssigt at vurdere ejendomme, hvor den landbrugsmæssige benyttelse er helt underordnet i forhold til beboelseselementet, efter bondegårdsreglen. Tanken om at ændre vurderingsloven, så egentlige beboelsesejendomme skal vurderes som landbrug, uanset de ikke længere anvendes som sådan, kan jeg derfor ikke tilslutte mig. Det vil være et brud på fundamentale principper i vurderingsloven, hvor man tager hensyn til sådan noget som ensartethed i vurderingerne og værdiansættelse i overensstemmelse med benyttelse og handelsværdi. Ejerne af mere traditionelle parcelhuse vil også med rette kunne føle sig dårligt behandlet.

Selv om jeg har sympati for målet med styrkelse af landdistrikterne, finder jeg dog ikke generelt vurderingsreglerne og skattelovgivningen hensigtsmæssig til at varetage sådanne interesser. Derfor skal jeg anbefale, at forslaget forkastes.

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg vil godt starte med at takke skatteministeren for den gennemgang, han foretog af de problemstillinger, som vi har til debat her i dag.

Det, Fremskridtspartiet foreslår, er jo, at små landbrugsejendomme, vel typisk under 5 ha, alle skal vurderes efter den såkaldte bondegårdsregel.

Når man læser bemærkningerne til beslutningsforslaget, ser det altså ud til, at det for Fremskridtspartiet er underordnet, hvad arealet til en sådan beboelse udnyttes til. Efter bemærkningerne til beslutningsforslaget skyldes forslaget, at man har haft en landsretsdom i 1993, hvoraf det fremgår, at hvis beboelser med under 10 tdr. land eller 5 ha ikke drives som landbrug, betragtes de som parcelhuse. Det er det, der er udgangspunktet.

Det fremgår også, at uanset begrundelsen skal netop disse ejendomme vurderes lavere end traditionelle parcelhuse på landet.

Det synspunkt deler vi ikke i Socialdemokratiet.

I Socialdemokratiet finder vi, at landejendomme, der har karakter af parcelhuse, også bør vurderes som sådanne, hvis der skal være rimelighed til set fra borgernes side. Den betragtning skal ses i sammenhæng med, at der ikke bør være nogen vurderingsmæssig forskel på udgiften ved at bo, hvad enten der vælges et sådan mere traditionelt parcelhus som boform, eller man vælger en nedlagt landejendom og indretter sig i den.

Som sagt kan Socialdemokratiet ikke tilslutte sig forslaget, som det er udformet.

Mariann Fischer Boel (V):

Fremskridtspartiets beslutningsforslag om vurdering af mindre landejendomme er jo foranlediget af, at der var problemer både med den 19. og den 20. almindelige vurdering. Ved disse vurderinger var der nemlig en hel del landbrugsejendomme, altså med mindre jordtilliggende, der skiftede status fra at være landbrugsejendomme til at blive parcelhuse med de økonomiske konsekvenser, at ejerne jo fik en væsentlig højere lejeværdi af egen bolig, uden

at der i faser mellem vurderingerne var sket nogen som helst ændringer med beboelsen.

Det kan så være én ting, hvis der så i øvrigt havde været ensartethed i vurderingerne fra vurderingskreds til vurderingskreds, men det viste sig efterfølgende bestemt ikke at være tilfældet. Det medførte naturligvis en massiv klagestrøm. Nogle steder var det 15 pct. af ejendommene, der havde skiftet status, og klagerne strømmede ind.

Det er jo vurderingsrådene, som i henhold til vurderingsloven tager konkret stilling til den enkelte ejendoms benyttelse, og vurderingsloven giver ikke en klar definition af, hvornår en ejendom anses for at være en landbrugsejendom eller en beboelsesejendom, idet afgrænsningen alene beror på en konkret bedømmelse af hver enkelt ejendom.

Det var så her, kæden sprang af, og det viste sig, at mere end halvdelen af ejendommene på mellem 0 og 5 ha i fire vurderingskredse skiftede status. Skatteministeren nævnte en Østre Landsretsdom fra 1993, og det er den, der er retningsgivende for vurderingspraksis, og vurderingsrådene skal så ved afgørelse af, om en ejendom er landbrugsmæssigt benyttet, bl.a. vurdere arealets størrelse, boligens karakter i forhold til den samlede ejendom samt omfanget af den landbrugsmæssige udnyttelse af arealtilliggende og driftsbygninger. Er den landbrugsmæssige benyttelse efter en konkret afvejning af disse faktorer helt underordnet beboelsesmomentet, taler man om en beboelsesejendom, men så må følgen jo også være, at landbrugspligten på ejendommen bliver fjernet, ellers hænger tingene ikke sammen.

Det kan ikke være rimeligt, at ejerne af de her mindre landbrugsejendomme, der jo, som også skatteministeren nævnte, er med til at sikre bosætningen i landdistrikterne, og at boliger, der måske ellers har sådan en halvårlig vedligeholdelsesstandard, bliver holdt godt vedlige, nu skal straffes ved at opfylde alle forpligtelser i landbrugsloven, samtidig med at deres jordtilliggende ikke bliver vurderet efter bondegårdsreglen, men i stedet efter regler, som om de i nogle tilfælde i hvert fald lå i et udstykningsområde, selv om det formodentlig vil være fuldstændig umuligt nogen sinde at drive arealet som andet end landbrug.

Der foreligger også en Landsskatteretsdom fra sommeren 1997, der stadfæster, at en mindre ejendom, og den var helt nede på 2,5 ha, blev tilbageført fra at have været vurderet som

parcelhus til igen at blive kode 05, altså landbrug, da man kunne føre bevis for, at der foregik salg af afgrøder fra ejendommen.

Venstre vil gerne under udvalgsarbejdet bidrage til, at vi får en god og fornuftig løsning på de problemer, som beslutningsforslaget skitserer.

John Vinther (KF):

Jeg kan fuldt ud tilslutte mig de betragtninger, som fru Mariann Fischer Boel fremkom med på Venstres vegne, og det gør i virkeligheden min ordførertale meget kort, for på trods af at man jo godt kan gøre det her til et spørgsmål om teknik, nemlig hvilke vurderingsprocedurer man skal anvende, er det jo i virkeligheden meget enkelt. Hvis man har en ejendom, som der vitterlig og reelt drives landbrug på, skal den naturligvis også vurderes som en landbrugsejendom. Hvis man omvendt har en ejendom, hvor man kan sige, at det her er helt evident, at der ikke drives landbrug på den, er det også rimeligt, at den vurderes som et parcelhus.

Det kunne man sige på den meget enkle måde, at der naturligvis må være en sammenhæng, således at de ejendomme, der vurderes som parcelhuse, samtidig får afskaffet landbrugspligten. Det er ikke rimeligt at have begge dele.

Det er vores indfaldsvinkel til den behandling, der skal være af dette forslag, og vi vil gå positivt ind i udvalgsbehandlingen og søge at få klarlagt nøjagtig, hvilke konsekvenser forslaget vil få, og hvor stor en gruppe ejendomme det vil vedrøre.

Kristen Touborg (SF):

Vi kan ikke støtte Fremskridtspartiets forslag, som det foreligger her. Det ville bl.a. sikre, at direktøren kunne bygge et slot og undgå at betale ret meget til det offentlige af, hvad andre lignende ejendomme skulle betale f.eks. i lejeværdi.

Modsat er der jo også problemer i forholdet. Der er selvfølgelig ikke rimelighed i, at f.eks. børnefamilier, der er flyttet på landet, fordi de ønsker den livsform og måske ønsker, at børnene ikke skal vokse op i storbyen, men ude, hvor man har andre livsværdier, og som i god tro har købt en lille landbrugsejendom, løber ind i de problemer, at embedsværket nogle steder er mere emsigt end andre steder. Det kan man sådan set ikke forudse, når man vælger kommune eller vurderingskreds at bo i, og det er

selvfølgelig ikke rimeligt, at man bliver udsat for denne forskelsbehandling.

Vi skal prøve, om vi kan finde en løsning på det her problem, som er rimelig, for det skal altså stå klart, at SF ikke ønsker, at en velhaver skal kunne udnytte de muligheder, der er i lovgivningen. Jeg kan så ikke se nogen grund til, at landbrugsloven og vurderingsloven nødvendigvis skal have de samme bestemmelser.

Fremskridtspartiets forslag er, at alle de steder, hvor der er landbrugspligt, og så kan man godt lade være med at sige bopælspligt, for det er der jo, når der er landbrugspligt, skal være omfattet af bondegårdsreglen. Det finder vi slet ikke, der er belæg for, men modsat er det heller ikke nok at sige, at man kan hæve landbrugspligten på ejendomme, der ligger under den 2-ha-grænse, man har i landbrugsloven. Det vil jo heller ikke i alle tilfælde være nok, for jeg er sådan set enig med skatteministeren i, at hvis der ikke drives landbrug på en ejendom, er der selvfølgelig ikke belæg for, at man bruger de her regler.

Efterhånden som man sætter sig ind i problemstillingen, rejser det sådan set flere problemer, end det løser, men jeg har sådan en tro på, at vi nok finder ud af noget. Vi får nok noget fornuftigt ud af det udvalgsarbejde, vi nu skal i gang med, bl.a. fordi det vel ligger sådan, at regeringen ikke bare kan sige, at det her vil den ikke.

Så jeg har sådan en tanke om, at det kunne være, at vi trods alt kunne få noget fornuftigt ud af udvalgsarbejdet. Vi vil i hvert fald medvirke aktivt.

Elisabeth Arnold (RV):

Til den forrige ordfører, til hr. Kristen Touborg, vil jeg blot anføre, at i vurderingssystemet i Danmark er det ikke embedsmænd, men folkevalgte lægfolk, som skal rundt og vurdere ejendommene i den kreds, vurderingsinstitutionen ligger i, og det er en betingelse, at det ikke er kommunen, altså ikke embedsmændene, der bestemmer, hvad vurderingerne skal være. Det er altså lægfolk, der er ude og vurdere, hvad en ejendom skal handles til, eller hvad den står til i markedsværdi.

Så ligger der yderligere i det, at det selvfølgelig er afgørende for vurderingen, om det er en landbrugsejendom, eller om det er et parcelhus, men det er altså ikke embedsværket, der vurderer den pågældende ejendom, det er lægfolk, der arbejder i vurderingssystemet. Derfor

kan man ikke sige, at der er en ond ånd, der har siddet og besluttet, at det nu skal gøres på en bestemt måde.

Det er jo også derfor, at vi har de problemer, der har været årsag til dette forslag, nemlig at der sker forskelsbehandling fra den ene vurderingskreds til den anden. Det er altid problemet, når man beskæftiger sig med et decentralt system og med et system af lægfolk, at man kan risikere, at der er forskellige resultater i forskellige egne af landet.

Borgerne bliver selvfølgelig ramt som af lyn fra en klar himmel, når de tror, de har investeret i en lille landbrugsejendom og får at vide af ejendomsmæglerne, at ejendommen er vurderet efter bondegårdsreglen, og så opdager ved næste vurdering, at det er den pludselig ikke mere, nu er den blevet et parcelhus i stedet for. Det er i virkeligheden de sager, der er årsag til, at dette forslag er fremsat.

Jeg synes, der er store problemer i det her, og hvis vi laver alt for håndfaste, fuldstændig skematiske regler, som forslagsstillerne gerne vil have, risikerer vi, at man blot ved at anskaffe sig to får og fem høns kan få sin vurdering kraftigt nedsat og dermed sine ejendomsudgifter kraftigt nedsat ved at hævde, at man har landbrug, selv om enhver kan se, at det bare er et stort parcelhus, at det i virkeligheden er en beboelse og ikke noget som helst andet. Derfor synes jeg, at man skal være meget opmærksom på, at det stadig væk skal være en skønsmæssig vurdering, om det er en beboelse, eller det er en landbrugsejendom.

På trods af at det var en meget fin og grundig fremstilling, skatteministeren gav, af, hvad det er for kriterier, vurderingsmændene lægger til grund, synes jeg alligevel godt, man kan bruge noget tid i udvalget på at spørge ministeren: Er reglerne klare og tydelige nok? Trænger vi til yderligere klargøring af de forskellige kriterier, der ligger til grund? For det er da utilfredsstillende, hvis vi udsætter nogle borgere for det chok, det er, at de har købt en ejendom på nogle forkerte betingelser.

Hvem er det, der har lovet de betingelser? Det har muligvis været ejendomsmægleren eller sælgerne, og dem kan vi altså ikke her i Folketinget være bundet af. Det er jo også noget med at sætte sig ind i, hvordan systemet fungerer. Men problemer har der været. Vi har alle sammen fået henvendelser fra folk, der er kommet i klemme, og vi skal på en eller anden måde sørge for, at reglerne er forståelige og til at have

med at gøre også for dem, der i praksis skal arbejde i vurderingssystemet, og de folk, der skal leve under det.

Vi kan fra radikal side ikke sige andet, end at vi faktisk synes, at systemet fungerer godt nok, som det gør, fordi der også er klagemuligheder i det. Det har jo også vist sig, at mange har fået ændret deres ansættelser, efter at de har klaget. Men på en eller anden måde skal der være nogle regler, som vurderingsfolkene kan gå efter, og derfor ser vi frem til at kigge på nogle detaljer i udvalget, men som udgangspunkt mener vi faktisk, at systemet fungerer godt nok.

Ole Donner (DF):

Nu var det, som om den foregående ordfører, fru Elisabeth Arnold, var meget betaget af det vurderingssystem, vi har, med lægmænd. Jeg har set eksempler på, at disse lægmænd har kunnet vurdere et sted mellem 400 og 500 sommerhuse på én søndag formiddag ved at køre op og ned langs vejene. Det er selvfølgelig betryggende, for når de kører den tur, vil de kunne observere, hvis et af husene er revet ned, men ud over det, har de faktisk ikke rigtig kunnet konstatere ret meget. Jeg indrømmer, at systemet er der, og lægfolkene skriver under på, at de har været ude og vurdere disse ejendomme, men jeg tror ikke, man skal lægge så meget i det, som fru Elisabeth Arnold gjorde.

Selve beslutningsforslaget fra Fremskridtspartiet kan Dansk Folkeparti støtte. Det går jo ud på at fjerne de skader for de små landbrugs-ejendomme, hvor der er landbrugspligt, som er sket ved de seneste vurderinger, fordi, som det også tidligere er sagt, vurderingen har medført, at ejendomme med et jordareal under ca. 5 ha vurderes som parcelhuse med det resultat, at vurderingerne er skønnet markant højere end tidligere.

Derfor går vi helt og aldeles ind for dette forslag. Vi synes, at det er et godt forslag.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det var kritikken af vurderingssystemet, som hr. Ole Donner kastede sig ud i. Jeg er da godt klar over, at der foregår automatiske vurderinger af en del huse, hvor man mener, at de ligger i samme område og må være udsat for samme stigning.

Men der er altså også et klagesystem, og der er en klagefrist, som man får besked om, når man modtager sin vurdering, og den har mas-

ser af mennesker benyttet sig af. Hver eneste gang, der har været en vurdering, indsamler vurderingssystemet så de klager, der er, og tager hensyn til dem. Jeg ved da, at hver eneste gang der har været vurdering, gennemgår man, hvor mange procent af dem, der blev ansat, der overhovedet har klaget.

Det, der er humlen ved det hele, er, at man som ejendoms ejer selv skal vurdere, om den vurdering, ens ejendom er ansat til, er rimelig i forhold til den pris, man ville få for ejendommen, hvis man solgte den på det tidspunkt. Derfor har de fleste mennesker et lidt ambivalent forhold til vurdering, for hvis den er for høj, ved de, at de skal betale en højere skat, og så bliver de fornærmede, og hvis den er for lav, siger de, at deres hus da er meget mere værd.

Så selvfølgelig har man da et lidt dobbelt forhold til vurderingerne, men at systemet fungerer, er jeg ikke et øjeblik i tvivl om. Klagesystemet er ganske udmærket, og hvis man holder sig inden for fristerne, får man også mulighed for at få ansættelsen ændret.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Verner (S):

Det var da en utrolig nedvurdering af vurderingsfolkene ude lokalt, som hr. Ole Donner gav udtryk for. Jeg tror da, at det faktisk vil interessere mange vurderingsfolk, at hr. Ole Donner betragter arbejdet på den måde.

Det er jo sådan, vil jeg sige til hr. Donner, at når disse vurderingsfolk er ude, er de ikke på bar bund. De har en viden om prisniveauet i det område, hvor de vurderer, og de har grundoplysninger, så det er ikke sådan helt tilfældigt, og skulle de så i et enkelt tilfælde ramme ved siden af, ved vi jo, at folk har klagemuligheden.

Jeg vil også sige, at det rent faktisk er sådan, at de fleste ikke vil sælge deres ejendom til den vurdering, den er ansat til, da de for det meste gerne vil have en højere pris.

Men vi har i hvert fald fået anskueliggjort hr. Ole Donners opfattelse af disse vurderingsmænd.

(Kort bemærkning).

Ole Donner (DF):

Det var jo stort set den samme kritik af min nedvurdering af vurderingsmændene. Der er overhovedet ikke tale om nedvurdering, der er tale om en oplysning til forbrugere om, at sådan er forholdene.

Alle de vurderingsfolk, der kører rundt, ved godt, hvordan man gør, og jeg er imponeret over, at man kan nå at vurdere en 200-300 huse på en søndag formiddag, for i et sommerhus-kvarter er det jo vidt forskellige huse, der ligger op og ned. Men det er da rigtigt, som hr. Vernersen siger, at vurderingsmændene har da et grundlag, og de har da også behørigt skemaer med, BBR-meddelelserne, og hvad ejendomme-tidligere har været vurderet til.

Derfor er det en forholdsvis smal sag lige at kigge det igennem, når man kommer hjem, men som jeg sagde i mit første indlæg, er det vigtigste at se efter, at der ikke er blevet revet nogle huse ned i mellemtiden, som man så kommer til at vurdere til fuld pris.

Jeg synes ikke, det er et berømmeligt system, fordi man kan klage. Derfor har jeg også været medforslagsstiller til et forslag om, at man i stedet for lavede en automatisk vurdering via edb-systemer, for når man har en BBR-meddelelse, der går på, hvad de forskellige ting er værd, kan man jo bare automatisk skrive den ud.

Så er det jo rigtigt, som fru Elisabeth Arnold siger, at man har et klagesystem. Hvis man så har revet sit hus ned, ved man det jo, og så kan man bare klage.

Skatteministeren (Carsten Koch):

Jeg føler mig kaldet til at sige til hr. Ole Donner, at det er en stærk fortegnet beskrivelse af, hvordan vurderingssystemet fungerer i dag. Der bruges ganske megen energi på at forbedre vurderingssystemet. Vi har i forbindelse med sidste vurdering fået etableret et meget fyldigt begrundelsesskema, som sendes ud med vurderingerne.

Hr. Ole Donner lader det ligesom skinne igennem, at den eneste måde, hvorpå man foretager vurderinger, er ved blot at køre rundt og se på huse. Der foreligger faktisk i dag ganske mange informationer, som danner grundlag for værdiansættelsen, og jeg synes, hr. Ole Donner skulle sætte sig lidt ind i, hvordan vurderingen rent faktisk foregår i dag.

Der er mange seriøse folk, som bruger ganske megen tid på at vurdere husene. Man kan ikke sige, at de har økonomisk udbytte af at være vurderingsfolk, men det er lægfolk, der har en gedigen interesse i det her. Jeg kan også godt fortælle hr. Ole Donner, at der sikkert er flere af vurderingsmændene, som er medlemmer af Dansk Folkeparti eller andre udmærke-

de partier her i Folketinget, der gør et godt arbejde, og jeg synes ikke, der er nogen grund til at drage deres dygtighed i tvivl.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Vernersen (S):

Det var interessant at høre, at hr. Ole Donner i hvert tilfælde i starten af sit andet indlæg rent faktisk var på vild flugt fra sit første indlæg. Men da hr. Ole Donner kom til afslutningen af sin korte bemærkning til mit svar, vendte hr. Ole Donner tilbage og tilkendegav, at vurderingsmændene vurderer nedrevne huse, og at man så kan klage over det efterfølgende.

Så er man virkelig tilbage, hvor man har sat disse vurderingsmænd i hus, og det synes jeg er meget tankevækkende.

(Kort bemærkning).

Ole Donner (DF):

Til hr. Vernersen vil jeg gerne sige, at jeg vendte ikke tilbage til noget. Jeg sagde bare, at når de kørte rundt, havde de mulighed for at se, om huse var revet ned. Men jeg sagde rent faktisk også, at hvis man vurderede via et edb-system og fik vurderet et hus, der var revet ned, kunne der klages over det.

Skatteministeren siger, at man forbedrer systemet, og det har altså også været tiltrængt. Jeg ved da godt, at det er politisk udpegede personer, der kører rundt og vurderer, men jeg ved altså godt, hvordan det foregår. Jeg ved da også godt, at der er folk fra Dansk Folkeparti, og der er såmænd også socialdemokratiske vurderingsformænd – dem er der i øvrigt temmelig mange af – som accepterer det her system, og som, når de rykker for de skemaer, der ikke er afleveret om fredagen, og de så alle sammen kommer søndag formiddag, selv kan regne det ud, medmindre vurderingsmændene har været ude og vurdere om natten, for så kan de selvfølgelig nå nogle stykker ekstra.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Der er ingen tvivl om, at netop vurderingen af de små landbrugsejendomme har givet store problemer og efter vores opfattelse også mange urimeligheder, hvorfor vi egentlig er glade for, at der bliver sat fokus på spørgsmålet.

Problemstillingen er jo den, at hvis man nu vurderer en lille landbrugsejendom i forhold til en stor landbrugsejendom, synes jeg, det er urimeligt, at det er den lille landbrugsejendom, der pludselig via en høj vurdering skal betale en

stor grundskyld. Vi vil gerne have grundskylden forhøjet på landbruget i al almindelighed, men vi synes ikke, at man set i det lys skal starte med de små landbrug.

Når det så drejer sig om at vurdere dem i forhold til, at de har den samme funktion som et parcelhus, synes vi egentlig heller ikke, det kan være rigtigt, at et parcelhus med en meget stor grund skal kunne slippe meget billigere end et, der måske ligger lige ved siden af.

Det, vi godt kunne tænke os, var, at man fik trævlet området igennem og fik nærmere beskrevet, hvordan praksis har været de forskellige steder.

Vi kunne forestille os, at man gik efter landbrugspligten. Vi har forstået det sådan, at den har man i dag, hvis ejendommen er på 2 ha eller mere, indtil man selv afstår fra den, men man kan godt få sådan en landbrugspligt igen.

Vi synes, det er rimeligt nok, at man fastholder en landbrugspligt, hvis man har en mindre gård, men man skal selvfølgelig ikke som en mindre jordbruger betale en højere grundskyld pr. ha, end en meget stor jordbruger betaler pr. ha.

Derfor synes vi, at loven muligvis er for upræcis og muligvis uretfærdig, og vi kunne godt forestille os, at man i hvert fald i visse tilfælde fik fastlagt nogle regler, sådan at man vurderede efter bondegårdsreglen indtil et salg.

Det var måske en mulighed at lægge grænsen dér, for det sker jo også, at nogle gårde udstyker og sælger fra, og så stiger jordpriserne også for dem, der har en lavere grundskyld.

Det kunne man bremse ved at sige, at bondegårdsreglen kun gjaldt, indtil der skete et salg. Så kunne man i hvert fald sikre, at de mindre husmandssteder, som der på længere sigt ikke er mulighed for at drive som egentlige jordbrug, i hvert tilfælde kan beholdes af dem, der har drevet landbrug på dem i mange år.

Vi er meget åbne over for, at der skal findes en løsning på de åbenlyse urimeligheder, vi synes der i nogle tilfælde er i loven. Vi tror, det bliver svært at lave en generel løsning, men vi er meget indstillet på at finde en løsning måske i den retning, som jeg antydede her, at det kunne gælde indtil salg af ejendommen.

Kim Behnke (FP):

Det er altid interessant at høre debatterne i Folketinget om problemer med affolkningen af landdistrikterne og problemer med, at de mennesker, der bor i landdistrikterne har markant

højere leveomkostninger osv., end mange andre har. De har langt til arbejde, og kørselsfradraget bliver udhulet, som årene går, osv.

Men lige så snart der foreligger et konkret forslag, som Folketingets medlemmer skal tage stilling til, er regeringen og Socialdemokratiet med det samme parat til at sige: Det her duer ikke, det er ikke det, vi ville have.

Jeg kunne derfor gøre denne debat kort ved at spørge Socialdemokratiet og regeringen: Hvad er det så, der skal til? Det her roulettespil, det her lykkeshjulsspil, som mange borgere har været udsat for, er i hvert fald ikke løsningen.

Specielt fru Elisabeth Arnold havde en fuldstændig korrekt beskrivelse af det, der sker:

En familie, f.eks. en børnefamilie, vælger at flytte på landet. Den vil gerne dyrke lidt økologisk jordbrug – så har vi hr. Bent Hindrup på plads, han synes, det er en god idé, at der bliver dyrket økologisk jordbrug – familien har nogle forskellige husdyr osv., og det går jævnt godt. I landsbyen er man tilfreds med, at der er kommet endnu en børnefamilie til området, frem for at det kun er pensionister, der bor derude.

Så kommer der en eller anden tilfældig vurdering – der kører en vurderingsmand forbi, kigger lidt på ejendommen og ser, at der hænger vasketøj osv., og at det ligner en almindelig beboelse – og vupti stiger boligomkostningerne ganske betragteligt.

Landsforeningen Landsbyerne i Danmark, som har været meget aktiv i denne sag, har adskillige eksempler på, hvor urimeligt det er gået, f.eks. folk, der har fået forhøjet deres boligudgift på mellem 500 og 1.000 kr. pr. måned. Og det er klart, at når ministeren oveni forhøjer benzinafgifterne og forringer kørselsfradraget, kan det være svært for en sådan familie at få privatøkonomien til at hænge sammen.

Det eneste, der er sket, er, at et subjektivt skøn fra en vurderingsmand har fået huset til at ændre status fra at være en landbrugsejendom til at være et parcelhus. Der står akkurat lige så mange heste, får, grise og køer på jorden, og der er akkurat lige så mange rækker gulerødder. Den eneste forskel er, at vurderingsmandens subjektive skøn resulterer i, at den pågældende familie får sin privatøkonomi ødelagt.

Hvis nu det her var et enkelt tilfælde, kunne Fremskridtspartiet aldrig drømme om at gøre det til en sag for Folketinget, for så er det nemlig helt rigtigt, som flere ordførere har været inde på, at så er løsningen, at vi har et klagesy-

stem. Folk kan så klage og i sidste instans, hvis de ellers har tålmodighed og privatøkonomi nok til det, kan sagen afgøres af Landsskatteretten, som det f.eks. skete i juni 1997, hvor en borger fra Nordsjælland vandt sin sag.

Men der er desværre ikke tale om enkeltstående sager. 20. almindelige vurdering resulterede i, at hele 4.592 gange var det vurderingsmændenes opfattelse, at en ejendom skulle skifte fra landbrug til parcelhus, og ingen her i salen kan vel forestille sig, at vi skal belaste det skattemæssige klagesystem med så mange sager. Alligevel var der 15 pct., hele 667 personer, der fandt, at sagen var så urimelig, at de straks gik i gang med at klage. Hvor mange der derudover var berettiget til at klage, og som kunne have vundet en sag, ved vi ikke noget om. Vi ved bare, at 667 rent faktisk klagede, og at det giver en klageprocent på 15. Så kan man spørge: Nåh ja, og hvad så?

Normalt er klageprocenten over vurderinger på omkring 1. Så der er altså 15 gange så mange, der har fundet anledning til at klage, og det er jo selvfølgelig, fordi forskellen bliver så åbenlys.

Har man en beboelsesejendom i byområderne, som pludselig får en højere vurdering, kan der være mange grunde til det, og derfor er muligheden for, at der sker væsentlige ejendomsstigninger langt større dér, hvorimod det største bidrag på landet altså er denne vurderingsmands subjektive skøn.

I én vurderingskreds, nemlig den, der hedder Frederiksborg Vestre, gik det helt galt. Der var 43 sager, hvor man gik fra landbrug til parcelhuse, og af dem har 26 klaget. Vi ved endnu ikke, hvor langt de er nået i klagesystemet. Vi kan bare konstatere, at det altså var over halvdelen, der fandt anledning til at klage.

Vores klagesystem vil givetvis opfange mange af disse sager, og folk vil få omstødt de afgørelser, der er truffet. Men det er jo ikke en hensigtsmæssig måde at regulere vores samfund på, at man slår med den store fluesmækker, og de, der så orker at rejse sig, kan klage, og så får de måske medhold. Derfor er vi nødt til at se på området og få ændret reglerne. Vi kan ikke bare henvise folk til, at de kan klage, for det at klage er jo ikke noget, der er gratis. Det koster penge til en advokat, revisor og andre ting, og det koster ikke mindst det, at den pågældende familie bliver bragt i en usikker situation, hvor de ikke ved, om de bliver nødt til at gå fra det pågældende hus.

SF havde en bekymring over, hvad der ville ske, når direktøren bygger et slot – skal det slot så også være omfattet af de her regler, sådan at direktøren slipper billigst? Nej, det skal det ikke, og hr. Touborg ved jo godt, at de regler, der er om landbrugspligt, jo gør, at hvis endelig slottet ligger ude på landet med landbrugspligt, så er der så store jorder osv. tilknyttet, at det problem ikke er til stede dér.

Til gengæld synes jeg, at hr. Touborg skulle forholde sig til det, at SF jo i anden sammenhæng beklager sig over, at den udvikling, der finder sted på landbrugsområdet og på landet i disse år, betyder, at man får disse store svinefabrikker, hvor man har en enkelt mand, der ejer 52 landbrug, osv., osv.

Her er der derimod tale om et område, hvor der for alvor er tale om mangfoldighed, hvor det er små brug, og hvor det er familier, der prøver at bygge et bæredygtigt system op, hvor børn og familie osv. får tingene til at fungere. Den eneste måde, man ellers ønsker at fremme sådan noget på, er ved at udbetale en hel masse statstilskud og sådan noget. Dette her er derimod en nem og enkel måde: Folk udviser selv et initiativ og har lyst til at bo på landet, uden at det er byfolk, som skal have en check fra staten med i baglommen.

Enhedslisten har så den vurdering, at man kunne gå ind og sørge for, at den nye vurdering først gælder i det øjeblik, hvor der er tale om et salg. Det kan være fristende, fordi så slipper vi politikere jo for at tage os mere af det, men problemet er bare, at vi kan risikere at binde folk til de ejendomme, så det simpelt hen ikke er muligt for dem at afsætte dem. Det er der jo ingen grund til. De tider, hvor man stavnsbinder folk til landdistrikterne, burde være forbi. Derfor er salgsløsningen nok næppe den rigtige.

Det glæder mig selvfølgelig, at der faktisk er ganske mange partier, der synes, at det her er et problem, og derfor er det vores forventning, at vi kan bruge udvalgsarbejdet til at finde frem til en løsning. Det kan godt være, at der skal indbygges nogle værneregler eller sådan noget, så SF og Enhedslisten føler sig på sikker grund og ikke føler, at der er alt for mange direktører, der får glæde af det her.

Det er i hvert fald Fremskridtspartiets intention med forslaget, at vi ikke længere skal have det tilfældige roulettespil, hvor man lige pludselig afhængig af, hvilken vurderingskreds man bor i, afhængig af, hvilket humør vurderings-

manden er i, når de kommer forbi, risikerer at få sin privatøkonomi ødelagt.

Vi mener, at der er brug for en lovændring, men hvis ministeren under udvalgsarbejdet kan overbevise os om, at det kan klares rent administrativt, så kan det også vise sig at være en tilfredsstillende løsning, og så er vi glade for, at vi har bragt sagen op på Folketingets talerstol.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes da, at forhandlingen her har vist, at alle partierne har fået øje på, at der er et problem. Vi har jo alle sammen fået henvendelser fra nogle af de folk, der synes, de er kommet i klemme. Men det skal da ikke bruges til en generel anklage mod et system, som i øvrigt fungerer godt.

Når hr. Kim Behnke siger, at det er umuligt at klage uden at have revisorbistand, at det koster penge og alt muligt, så er det lodret forkert. Det koster ikke noget at klage, og det er ganske enkelt. Der er masser af mennesker, som klager. De skal bare læse brugsanvisningen, hvor der står, at klager skal rettes til den og den myndighed, sendes til den og den adresse og skal ske inden den og den dato. Det kan man så gøre, og det er der masser af mennesker der gør. Det er meget simpelt, og det fungerer.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Det vil jeg være dum hvis jeg bestred, for jeg kender udmærket formularerne, hvor der nederst er angivet, hvor mange dage der maksimalt må gå, inden man klager, hvor det er angivet, hvor man skal klage med adresser og hele molevitten.

Det er heller ikke selve det at klage, der kræver, at man har revisor- og advokatbistand. Det er i det øjeblik, hvor man skal have sin sag fremlagt f.eks. for Landsskatteretten, hvis man når så langt. Der er det jo altså ikke nok, at man stiller med nogle håndskrevne notater på bagsiden af en bagerpose. Der er det nødvendigt, at

sagen bliver fremlagt professionelt, og i den forbindelse vil langt de fleste mennesker være nødsaget til at søge bistand hos en revisor eller advokat for at være sikre på at vinde sagen. Ser man på det antal sager, der fremlægges i Landsskatteretten, så er langt hovedparten af dem, der bliver vundet af borgerne, sager, hvor borgerne har søgt professionel bistand.

Det er også derfor, Fremskridtspartiet flere gange har fremsat forslag gående ud på, at folk skal have skattefradrag for den professionelle bistand, de er nødt til at søge i forbindelse med skattesager. Men det er jo en helt anden historie.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 21. januar 1998, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 17.08